

DOBAI PÉTER

Megszabadulni egy-egy regénytől lehet, de marad helyettük egy szonett

David Herbert Lawrence, *A kapitány bábuja*,
Joseph Sheridan Le Fanu, *Barton kapitány*
 című regényének olvasása közben —

Máté Marinak

*Vintha egy éjszakán félig-olvasott regény
zavarta volna meg bennem saját történetét,
s azóta nem is egyetlen ijesztő részletét
szeretném elfelejteni, hanem mindazt, amit én*

*túloztam-tágítottam magamnak-egésszé, erőszakosan,
noha tudtam: a könyvek, mint az írott törvények:
kegyetlenül közömbösek azok iránt, akik elég merészek
ahhoz s elég naivak is, hogy életfogytiglan*

*emlékezzenek oly dolgokra, olyan döntésekre is,
melyekhez sorsuk adatott ugyan, de nem adattak életeik,
sem maguknak-idegenül is megtartó és évekkel éltető társaik!*

*Voltak — vagy lehettek volna — életéveket-rejtő menedékek.
Voltak — és vannak is! — vad játékok, mókák és békés szigetek
is — és mégse! mégse! — noha a tenger hívta, helyet nem talált a test.*

Kérdés a megmaradásért

*Kezdetben nem volt virág!
Kezdetben volt a világ!
Ki hozott először virágot?
Ki adott bennetek, anyák!?*

Mintha csak a testünk emlékezne

„... tegnap reggel...”

(— mondtam ma, a telefonba,
aztán megismételtem, a nagyobb nyomaték
kedvéért! —) De kinek?! Kinek mondtam?
Egy női hang volt a vonalban. Egy lány?
Egy asszony? Esetleg egyszerre két lány?
Vagy egyszerre két asszony?! Vagy anyám?
Vagy a húgom? Nem tudom. Nem tudom!
! — Én nem emlékszem. Talán ők — de kik?! — Igen.
Fix, hogy ők sem! Ijesztő az idő időtlensége.

„... tegnap reggel...”

Ezt mondtam ma valamivel kapcsolatban, ami: mi?!
De az biztos, hogy tegnap reggel történt velem,
az, — mi? — amire azóta nem emlékszem!
Hol van az idő? Talán a „térben”? Talán a szomszéd
szobában?! Talán egy régesrégi Schaffhausen-, Roamer-,
Doxa-, Longines-zsebórában?
Talán egy ingaórában, amely még egyre jár
és üti az óraegészt, a felet, a negyedét
egy régen halott óraműves műhelyében? Hol van az idő?
Talán a Bibliában? Talán egy régi könyv lapjai közé préselt
régesrégen nyílt virágban? Talán öngyilkos lett az idő,
mert felismerte, hogy a pillanat is, mely éppen következik:
elmúlt máris, már múlt, már emlék, már kilökte a világból
a „helye”, ahol a pillanat még egy meghitt időegészhez
tartozott, tartott és telt és eltelt és letelt.
Talán az „örök” idő mindörökké meghalt?
Csak mi nem vettük volna észre és múló-magunkban
nem veszítettük volna el? Vagy él az idő?
És élne énbennem is és nem is volna szüksége helyre,
térre? Idő van a szememben is? Szájam sarkában is?
Álmomban nemkülönben? Idő, sőt, múlt van
alig éppen kimondott szavaimban is?
„... tegnap reggel...” Idő az arcom is?
Idő az összes maszkom is? Idő volna az ember
annyi álarca is? És az években, az életévekben
is csak idő volna? És idő volna egy még ismeretlen,
véletlen arcban is, aki még csak közeledik, közelít,
akit majd arccal, tulajdon arccommal: idegen-magamnak
és őt: önmagának ismeretlenül, a világra világtalanul
kitalálok, kitakarok meztelenre,
noha nem tudom, hogy ő énnélkülem,
lenni milyen szeretne, ha élne, ha lenne?